

Мукачівський державний університет
Кафедра психології
Поморський університет в Слупську
Малопольський державний університет імені Вітольда Пілицького в Освенцімі
Університет прикладних наук в м. Ельблонг
Пряшівський університет
Мукачівська міська рада
Волинський національний університет ім. Лесі Українки

Становлення особистості: персоногенетичний контекст

Збірник тез доповідей

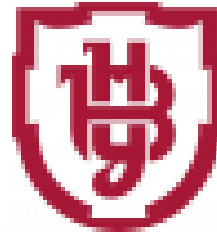
II Міжнародної науково-практичної
конференції

Україна, Мукачево
23-24 квітня 2024 р.

Ministry of Education and Science of Ukraine
Mukachevo State University
Department of Psychology
Mukachevo City Council
Volyn National University named after Lesya Ukrainka
Pomeranian Academy in Slupsk

 Akademia
Pomorska
w Slupsku

Personality Formation: Personogenetic Context

Collection of theses

Mukachevo
April 23-24, 2024

СЕКЦІЯ 2. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ У ЗВО В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

УДК 159.923.2/.3(043.2)

БАРЧІ Б. В.
к. психол. н., доцент
Мукачівський державний університет
КОБАЛЬ Е.
здобувач спец. 053 «Психологія»
Мукачівський державний університет

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ХАРАКТЕРУ

Формування характеру залишається важливою темою в сучасному світі. У зв'язку з постійними змінами у суспільстві та технологіях, ми стикаємося з новими викликами, які вимагають розвинених характерних якостей. Мати сильний та збалансований характер допоможе приймати обґрунтовані рішення, успішно взаємодіяти з іншими та досягати гармонії в житті.

У вивченні характеру історично виокремилось два основних напрямки. В рамках першого напрямку домінує поняття про детермінацію характеру індивідуальними характеристиками людини. Спочатку ними були особливості мозку. Надалі, завдяки роботам Е. Кречмера й У. Шелдона дихотомія «мозок – характер» поступається місцем дихотомії «тіло – характер». Ця традиція виявилася досить стійкою й багато інших типологій характеру засновані на визнанні зв'язку фізичного й психічного компонентів. У рамках цього напрямку типи характеру прямо пов'язувалися з типами темпераменту, а останні з конституціональними типами. Це – типології Гіппократа, Ф. Джордано, Е. Кречмера, У. Шелдона, К. Юнга, К. Леонгарда, П. Б. Ганнушкина й Личко. Як загальне підґрунтя для цих типологій виступає мотиваційний аспект особистості поза будь-якими етичними й 3 моральними оцінками [1].

Характер – це сукупність постійних індивідуально-психологічних властивостей людини, які виявляються в її діяльності та суспільній поведінці, ставленні до колективу, інших людей, праці, навколишньої дійсності та до самої себе.

Формування характеру – це процес становлення стійких психологічних утворень особистості під впливом об'єктивних і спеціально створених для цього умов, коли її дії та вчинки в результаті їх багаторазових повторень стають звичними й визначають типову модель її поведінки. Характер людини формується в процесі її індивідуального життя під провідним впливом суспільних умов. Особливо важливу роль у вихованні характеру відіграє активна діяльність особистості, і передусім праця як середовище її суспільного буття, спілкування, як необхідна умова її самопізнання та самореалізації. В процесі праці виявляються моральні, інтелектуальні, вольові та інші якості особистості, що, закріплюючись під впливом певних умов життя, набувають рис характеру.

До психологічних особливостей формування характеру особистості належать такі фактори: особистість формується під впливом генетичних факторів, які визначають схильності до певних рис характеру; соціальне оточення, включаючи сім'ю, школу, друзів та інші фактори, впливає на формування характеру особистості через взаємодію та навчання; індивідуальний досвід, в тому числі враження та події, які переживає людина, впливає на формування особистісних рис та утворення характеру; здатність розуміти власні емоції, мотивації та цінності грає важливу роль у формуванні характеру, допомагаючи особистості адаптуватися до різних ситуацій; характер особистості може змінюватися протягом життя під впливом нових досвідів, відносин та внутрішніх перетворень.

У формуванні свого характеру важливо розвивати різноманітні якості, які сприяють особистісному зростанню. Деякі з цих ключових якостей включають: етика та моральні цінності, самодисципліна у контролюванні власних дій, емоційний інтелект, стійкість та відповідальність при життєвих перешкодах, саморозвиток у прагненні до особистісного зростання, толерантність та взаєморозуміння до інших, цілеспрямованість та наполегливість до поставленої мети, адаптивність до певних змін у житті.

Процес становлення індивідуального характеру – це процес зіткнення індивідуальних переживань людини, обумовлених культурою з його конституціональними особливостями.

Існує ряд визначень характеру з погляду різних підходів: характер - це прояв темпераменту в певному соціальному середовищі (діагностичний підхід); форма поведінки, необхідна для збереження структури мотивів (особистісний підхід); риси характеру розглядаються як способи вирішення особистісних проблем; система стійких мотивів, відносин, психічних якостей, пов'язаних зі звичними, типовими способами поведінки; індивідуальний життєвий стиль; об'єднання здатностей (зміст) і темпераменту (форма); міра врівноваженості внутрішнього й зовнішнього світів особистості, особливості адаптації індивіда до навколишньої дійсності [3].

Підсумовуючи необхідно зазначити, що формування характеру є невід'ємною частиною нашого життя, яка впливає на наше ставлення до себе, інших людей і світу навколо нас. Цей процес є постійним і відбувається завдяки впливу різноманітних факторів, таких як виховання, оточення, досвід і внутрішні якості. Розвиток сильного характеру вимагає самодисципліни, емоційного інтелекту, відповідальності та постійного саморозвитку. Шлях до формування міцного характеру може бути складним і вимагати зусиль, але він вартий цього, оскільки від нього залежить наш успіх, щастя і взаємодія зі світом навколо нас.

Список використаних джерел

1. Журба К. С., Кріпак В. В. Теоретичний аналіз проблеми акцентуацій характеру. *Актуальні проблеми психології в закладах освіти*. 2019. Вип. 9. С. 19–24.
2. Русіна Н. С., Карвацька Н. С., Курик В. І. Вплив акцентуацій характеру на поведінку

підлітків. *Клінічна та експериментальна патологія*. 2016. Т. XV, № 2(56), Ч. 1. С. 138–140.

3. Пархета Я. В. Характер у структурі особистості Григора Тютюнника (на матеріалі епістолярію та спогадів). *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність*. 2014. № 3. С. 213–221.

УДК 378:37.011.3-057.4:159.9]:316.613:005.336.2(043.2)

БАРЧІЙ М. С.
старший викладач
Мукачівський державний університет
ВОРОНОВА О. Ю.
к. психол. н., доцент
Мукачівський державний університет

СОЦІАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Однією з ключових компетентностей, формування якої є освітнім пріоритетом, визначена соціальна компетентність як спроможність людини здійснювати рефлексію щодо своєї діяльності, ефективно управляти часом та соціальною інформацією, працювати з іншими в конструктивний спосіб, бути стійким та керувати своєю кар'єрою.

Аналізом проблеми формування соціальної компетентності фахівців у різних сферах професійної діяльності займалися А. Демчук, М. Докторович, А. Дубяга, Д. Єгоров, О. Каменська, Л. Кожуховська, О. Коблянська, та інші. Ці дослідники звертають увагу на поняття соціальної компетентності у зв'язку з комунікативною та професійною компетентностями. Інші науковці (Л. Лепіхова, І. Єрмаков) більше уваги приділяють життєвій та соціально-психологічній компетентностям особистості.

Аналіз різних визначень феномену соціальної компетентності, його змісту, особливостей прояву та використання дозволяє розглядати соціальну компетентність особистості як складну та інтегративну її характеристику. Це сукупність конкретних якостей, соціальних вмінь та знань, переживань, емоційно-ціннісних орієнтацій та особистісних переконань, що сприяє активній взаємодії з соціумом. Ця компетентність визначається також здатністю налагоджувати контакти з різними групами та індивідами, активно брати участь у соціально значущих проєктах та успішно виконувати різноманітні соціальні ролі [4].

Соціальна компетентність це – сукупність соціальних знань і вмінь, переживань і переконань особистості, що дає людині можливість здійснювати активну взаємодію із соціумом, різними групами й індивідами, продуктивно виконувати різні соціальні ролі [1].

Також її розглядають як уміння й форми поведінки, які дають можливість ефективно й результативно взаємодіяти з іншими, досягати компромісів, уникати та вирішувати конфлікти в соціумі й суспільстві [2]; процес і результат

ПОДОРОЖНИЙ В. Г.	ПЕРЕЖИВАННЯ ОСОБИСТІСНОГО ВІДЧУЖЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	33
ПРИМАК Ю. В.	ДО ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я В ЧАСИ ВІЙНИ: РЕСУРСИ СТРЕСОПОДОЛАННЯ	35
РАДУЛ І. Г.	ПСИХОЕМОЦІЙНІ РЕАКЦІЇ ДІТЕЙ НА ФІЗИЧНІ ТРАВМИ БАТЬКІВ ОТРИМАНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	37
РАЗУМОВСЬКА Т.В.	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВІВ ПТСР	39
РОДЧЕНКОВА І. В.	СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ РЕ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСІБ ПОСТТРАЖДАЛИХ ВНАСЛІДОК БОЙОВИХ ДІЙ	41
SOROKOSZ I.	DZIECKO PO STRACIE – WSPIERAJĄCE DZIAŁANIA NAUCZYCIELA WOBEC DZIECI W ŻAŁOBIE	43
ЩИРУК І. А.	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВІВ СТРЕС-ФАКТОРУ У ОСІБ ПОСТТРАЖДАЛИХ НА ПТСР	46
ЩЕРБАН Т. Д., САБОВ З., ТОВТ Л.	ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ПІД ЧАС ВІЙНИ	48

СЕКЦІЯ 2.

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ У ЗВО В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

БАРЧІ Б. В., КОБАЛЬ Е.	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ХАРАКТЕРУ	50
БАРЧІЙ М. С., ВОРОНОВА О. Ю.	СОЦІАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ	52
БЄЛАВІН С. П., БЄЛАВІНА Т. І.	ДИНАМІКА СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ЧИННИКУ ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ	54
ВОРОНОВА О. Ю., ІВАНОВ В. Г.	КОПІНГ-ПОВЕДІНКА ОСОБИСТОСТІ В СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЯХ	56
ДАВИДОВА О. В., ЗАСІКАН Д. Р.	КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІНЖЕНЕРНОГО ПРОФІЛЮ	58
КОСТЮ С. Й., ПОПОВИЧ В.	СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ОСОБИСТІСНОЇ НАПРУЖЕНОСТІ ФАХІВЦІВ ОСВІТНІХ ОРГАНІЗАЦІЙ	60
ПАЛАМАРЧУК О. М.	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	62

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>